

Föstudaginn 7. apríl 2000.

Nr. 3/2000.

Félag íslenskra flugumferðarstjóra

(Ástráður Haraldsson hrl.)

gegn

ríkissjóði Íslands

(Einar Karl Hallvarðsson hrl.)

Frávísun.

Úrskurður Félagsdóms.

Mál þetta var tekið til úrskurðar um frávísunarkröfu stefnda að loknum munnlegum málflutningi 29. mars sl.

Málið dæma Eggert Óskarsson, Gylfi Knudsen, Ingibjörg Benediktsdóttir, Kristján Torfason og Vilhjálmur H. Vilhjálmsson.

Stefnandi er Félag íslenskra flugumferðarstjóra, kt. 560372-0199.

Stefndi er Ríkissjóður Íslands, kt. 550169-2829, Arnarhvoli, Reykjavík.

Dómkröfur stefnanda:

Stefnandi gerir þá dómkröfu að viðurkennt verði að með því að neita að greiða félagsmanni stefnanda Höllu B. Reynisdóttur, dagpeninga samkvæmt reglum sem birtar eru með skattmati ríkisskattstjóra frá 10. október 1998 til og með 29. maí 1999, er hún dvaldi á vegum Flugmálastjórnar Íslands fjarri starfsstöð sinni vegna námskeiðs- og þjálfunarstarfa á Reykjavíkurflugvelli og Keflavíkurflugvelli hafi verið brotið gegn grein 5.7.1 í kjarasamningi Félags íslenskra flugumferðarstjóra og Ríkissjóðs.

Þá er þess krafist að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda málskostnað samkvæmt framlögðum málskostnaðarreikningi auk álags sem nemur virðisaukaskatti.

Dómkröfur stefnda:

Að málinu verði vísað frá Félagsdómi og að stefnda verði til dæmdur málskostnaður úr hendi stefnanda samkvæmt mati Félagsdóms.

Til vara að stefndi verði sýknaður af öllum kröfum stefnanda og að stefnanda verði gert að greiða stefnda málskostnað samkvæmt mati Félagsdóms.

Málavextir.

Málavextir eru þeir að Halla B. Reynisdóttir, kt. 170967-5189, er félagsmaður í Félagi íslenskra flugumferðarstjóra. Um launakjör

hennar fer samkvæmt kjarasamningi aðila sem gildir frá 1. desember 1995 og ráðningarsamningi undirrituðum 2. júní 1998. Hún hóf nám í flugumferðarstjórn í ATS-skóla Flugmálastjórnar Íslands í september 1996 og lauk bóklegum hluta grunnnáms og bóklegu námi fyrir flugturninn í Reykjavík í apríl 1997.

Framangreint nám skiptist annars vegar í grunnnám og hins vegar nám til mismunandi starfsréttinda. Þessi starfsréttindi eru í fyrsta lagi þrenns konar starfsréttindi í flugstjórnarmiðstöðinni, þ.e. innanlands sector, í suður-austur sector og í norður-vestur sector. Í öðru lagi er um aðflugsstjórnarréttindi að ræða og í þriðja lagi turnréttindi. Auk hins eiginlega starfsréttindanáms þarf hlutaðeigandi að fá sérþjálfun tengda hverjum vinnustað, eða svonefnda staðar-rating, sbr. reglugerð nr. 344/1990 um skírteini gefin út af flugmálastjórn með síðari breytingum, sbr. núgildandi reglugerð nr. 419/1999 um sama efni. Aðstæður á hverjum stað ráða því hvaða starfsréttinda og þjálfunar er almennt krafist, en nám til starfsréttinda fer fram í Reykjavík og í Keflavík.

Starfsréttindanámi flugumferðarstjóranema er launað. Samkvæmt grein 13.1.2 í kjarasamningi aðila telst maður vera nemandi frá upphafi náms í flugumferðarstjórn þar til hann hefur staðist próf fyrir fyrstu starfsréttindi. Stefndi kveður að nemar í flugumferðarstjórn taki laun samkvæmt kjarasamningi Félags flugmálastarfsmanna ríkisins á námstímanum frá því að grunnnámi lýkur og þar til fyrstu starfsréttindum er náð en eftir það samkvæmt kjarasamningi aðila máls þessa. Þann 24. mars 1997 lagði Halla B. Reynisdóttir fram ósk um að flytjast til starfa í flugturninn á Akureyri en þar var hún og er búsett. Í apríl 1998 hafði hún lokið við og staðist öll tilskilin próf í bóklegri og verklegri flugumferðarstjórn fyrir flugturnsþjónustu í Reykjavík.

Halla var ráðin sem flugumferðarstjóri á Akureyrarflugvelli frá 8. apríl 1998 en ráðningarsamningur undirritaður 2. júní 1998. Áður en ráðningarsamningurinn var gerður voru uppi umræður um þau kjör sem Halla skyldi njóta við aðflugsnám sem var lokapáttur starfsþjálfunar hennar og sem fram skyldi fara í Reykjavík og Keflavík. Kemur fram í bréfi framkvæmdastjóra flugumferðarþjónustu 1. júní 1998 til Höllu B. Reynisdóttur að gert sé ráð fyrir að hún komi til starfa á Reykjavíkflugvelli í júlí og starfi þar fram til 1. september. Þann tíma muni hún fá greidda fæðispeninga og eigi möguleika á að

gista í íbúð FMS í slökkvistöðinni. Einnig muni hún fá greiddar allt að fjórar ferðir til Akureyrar þann sama tíma. Eftir 1. september muni hún fara í flugturninn á Akureyrarflugvelli þar til nám hennar í aðflutningsstjórn hefst og að loknu starfsréttindanámi muni hún halda til starfa í flugturninum á Akureyri. Tekið er fram í bréfinu að á tímabili starfsréttindanáms verði hvorki greiddir dagpeningar né fæðispeningar.

Stefndi kveður að á grundvelli þess sem fram kemur í bréfinu 2. júní 1998 hafi Flugmálastjórn gert samkomulag við Höllu þessa efnis og í framhaldi þess hafi hún ritað undir ráðningarsamninginn 2. júní 1998. Samkomulagið geymi efni ráðningarsamningsins og sé hluti hans og helgist af því að á þeim tíma sem það var gert hafi Halla ekki uppfyllt skilyrði til ráðningar í starf á Akureyri. Sérstakt fyrirkomulag skyldi því standa þar til þau skilyrði yrðu uppfyllt. Veturinn 1998 til 1999, meðan Halla stundaði nauðsynlegt nám í Reykjavík og Keflavík í aðflugsstjórn, skyldu henni ekki greiddir dagpeningar. Þetta hafi gengið eftir eins og um var samið. Samkomulagið og ráðningarsamninginn verði að skoða á ljósi ákvæða 13.1.2 um að hún hafi ekki lengur verið nemi þó svo að eiginlegu starfsréttindanámi vegna Akureyrar væri ekki lokið. Hún hafi heldur ekki uppfyllt skilyrði til þess að geta starfað í flugturninum á Akureyri. Þá hafi flugmálastjórn viljað koma til móts við óskir hennar um að vinna á Akureyrarflugvelli. Í ljósi þessa hafi samkomulagið verið háð vissum skilyrðum.

Stefndi kveður Akureyri vera í sérstöðu miðað við aðra vinnustaði flugumferðarstjóra á Keflavík, Reykjavík og Vestmannaeyjum að því leyti að bæði aðflugsstjórnun og stjórnun úr flugturni fari fram þaðan. Aðflugsstjórnarréttindi og turnréttindi flugumferðarstjóra séu hvor sín réttindin og útheimti sitt hvort starfsréttindamámið. Á Akureyri séu fjórar stöður flugumferðarstjóra, en einn á hverri vakt sem verði að hafa full réttindi þar. Áskilið sé að allir hafi bæði réttindi í aðflugsstjórn og turni. Um það leyti sem Halla B. Reynisdóttir hóf fyrsta starfsréttindanám sitt hafi verið ljóst að einn þeirra fjögurra sem á Akureyri starfaði yrði senn að láta af störfum fyrir aldurs sakir og hafi það verið kunngjört innan stofnunarinnar. Kveður stefndi að ósk Höllu um að flytjast til starfa í flugturninum á Akureyri hafi verið vel tekið af hálfu yfirstjórnar Flugmálastjórnar, en áskilið hafi verið af hálfu stofnunarinnar og

óhjákvæmileg forsenda fyrir því að af þessu gæti orðið að hún aflaði sér þeirra starfsréttinda sem nauðsynleg væru til að geta gengið í starf á Akureyri, þ.e.a.s. lyki því námi til turnréttinda sem hafið var, auk þess sem hún yrði að afla starfsréttinda í aðflugsstjórn. Það hafi ekki verið unnt, þar sem hún hafi að auki þurft að hafa starfsréttindi fyrir aðflug og hafa lokið nauðsynlegri þjálfun þar að lútandi. Stefnandi heldur því hins vegar fram að þar sem skortur hafi verið fyrirjáanlegur á flugumferðarstjórum á Akureyri hafi Halla sótt um starfið fyrir áeggjan forráðamanna flugumferðarþjónustunnar. Þeir hafi hins vegar gert hvað þeir gátu til að tryggja að ekki myndi koma til greiðslna dagpeninga til Höllu meðan á hinu fyrirhugaða starfsnámi stæði. Í þessu skyni hafi þeir beitt hana þrýstingi og sett fram tillögur þess efnis í maí og júní 1998. Hafi þeir áður reynt að fá Höllu til að gera tímabundinn ráðningarsamning þar sem starfsstöðin var ákveðin í Reykjavík en sá samningur hafi aldrei verið undirritaður. Hafi verið afraðið að framtíðarstarf Höllu yrði á Akureyri og þjálfun hennar miðast eftir þetta við það.

Halla lauk tilskildum prófum til að geta starfað í flugturninum á Akureyri í júní 1999 og hélt þá til starfa á Akureyri. Sá starfsmaður sem hún leysti af hólmi lét af störfum í ágústbyrjun það sumar.

Ágreiningur aðila snýst um það hvort ákvæði greinar 5.7.1 í kjarasamningi aðila um greiðslu dagpeninga hafi verið brotið þegar Höllu B. Reynisdóttur var neitað um slíka greiðslu það tímabil er hún var í ofangreindum námskeiðs- og þjálfunarstörfum í starfsréttindanámi í Reykjavík og Keflavík, fjarri starfsstöð sinni.

Málsástæður og lagarök stefnanda.

Stefnandi byggir á því að kveðið sé á um dagpeninga starfsmanna í 5. kafla kjarasamnings aðila og skuli dagpeningar vegna námskeiða, þjálfunar- og eftirlitsstarfa vera þeir sömu og hjá öðrum starfsmönnum ríkisins, sbr. grein 5.7.1.

Halla B. Reynisdóttir, félagsmaður stefnanda, hafi ekki fengið greidda dagpeninga á tímabili starfsréttindanáms í Reykjavík og Keflavík eins og kjarasamningurinn geri ráð fyrir.

Stefnandi telur að umrædd framkvæmd Flugmálastjórnar feli í sér skýrt brot gegn kjarasamningi aðila. Stefnandi hafi ítrekað krafist þess að Flugmálastjórn virði kjarasamning aðila. Þá hafi stefnandi borið málið upp á fundum samstarfsnefndar aðilanna en samkvæmt fundargerð fundar samstarfsnefndar Flugmálastjórnar og FÍF sé

ljóst að vilji Flugmálastjórnar til lausnar málsins sé enginn. Tilraun-ir til sátta hafi því reynst árangurslausar og því telur stefnandi mál-sókn þessa óhjákvæmilega.

Krafa stefnanda byggir á að stefnda beri að sjá til þess að kjarasamningur aðila sé efndur réttilega. Ótvírætt sé að Halla hafi verið send til námskeiðs- og þjálfunarstarfa fjarri starfsstöð sinni og beri því að fá greidda dagpeninga eins og kjarasamningurinn geri ráð fyrir. Telur stefnandi að mál þetta sé mikilvægur prófsteinn á það hvort stéttarfélögum sé unnt að tryggja að kjarasamningar sem þau geri séu haldnir, jafnvel þó að atbeini starfsmannsins sem kjarasamningsbrotið beinist að komi ekki til.

Stefnandi byggir málátilbúnað sinn á kjarasamningi aðila og meginreglum vinnu- og samningaréttar. Þá byggir stefnandi á lögum nr. 80/1938 og 1. gr. laga um starfskjör launafólks nr. 55/1980. Einnig vísar stefnandi til laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna, einkum til 24. gr. og 26. gr.

Stefnandi kveður kjarasamning þann sem um er deilt í málinu vera á forræði aðila máls þessa en framkvæmd hans hafi verið af hálfu stefnda falin Flugmálastjórn Íslands með bréfi dagsettu 17. febrúar 1998. Samkvæmt 3. gr. laga nr. 94/1986 sé stefndi til fyrir-svars í málinu.

Kröfu um málskostnað styður stefnandi við XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála og kröfu um virðisaukaskatt á mál-flutningsþóknun við lög nr. 50/1988 um virðisaukaskatt.

Málsástæður og lagarök stefnda.

Frávísunarkrafa stefnda er fyrst og fremst á því byggð að kröfu-gerð málsins sé óglögg, ódómhæf og ekki fallin til þess að leysa úr réttarágreiningi á einn eða annan veg. Er vísað í því efni til 25. og 80. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. 69. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur. Einnig er vísað til Hrd. 1997:433.

Stefndi kveður að engri efnisreglu sé til að dreifa í kjarasamningi um rétt til dagpeninga samkvæmt reglum sem birtar eru í skattmati ríkisskattstjóra. Þetta sé ekki rökstutt í stefnu og ekki komi fram við hvaða skattmat ríkisskattstjóra er átt. Greiðsla dagpeninga lúti auk ákvæða í kjarasamningi reglum ferðakostnaðarnefndar og regl-um birtum af fjármálaráðherra nr. 39/1992, sbr. auglýsingu nr. 569/1994. Sé reginmunur á eðli og tilgangi reglna um dagpeninga og

frádráttarbærni kostnaðar á móti dagpeningum við álagningu opinberra gjalda annars vegar og þess er varði greiðslu dagpeninganna sjálfra samkvæmt kjarasamningi og áðurnefndum heimildum hins vegar.

Kröfugerð stefnanda ráðgeri að Flugmálastjórn hafi neitað að greiða Höllu B. Reynisdóttur dagpeninga samkvæmt reglum sem birtar hafi verið í skattmati ríkisskattstjóra frá 10. október 1998 til 29. maí 1999. Í gögnum málsins komi ekki fram að sú ósk hafi verið sett fram af hálfu stefnanda eða Höllu B. Reynisdóttur að henni hafi átt að greiða dagpeninga samkvæmt reglum sem birtar eru í skattmati ríkisskattstjóra. Hins vegar hafi verið sett fram 17. nóvember 1998 sú krafa að Höllu yrðu greiddir dagpeningar á grundvelli greinar 5.7.1 í kjarasamningi aðila. Kröfugerðin og grundvöllur málsins sé því í ósamræmi við atvik máls og reifun þess þannig að leiða eigi til frávísunar. Engin málsreifun liggir fyrir af hálfu stefnanda um reglur ferðakostnaðarnefndar eða reglna nr. 39/1992 með síðari breytingum og engin grein sé gerð fyrir fjölda ferða, gistinátta eða ferðadaga. Ekki liggir heldur fyrir að hve miklu leyti sá félagsmaður stefnanda, sem málið varði, hafi þurft að bera kostnað sem dagpeningum sé ætlað að mæta. Alger skortur sé því á reifun málsins með tilliti til atvika og reglna um dagpeninga, en kröfugerðin um neitun dagpeninga yfir langt tímabil hafi hugsanlega sams konar áhrif og ef krafist væri viðurkenningar á því að dagpeninga hefði átt að greiða. Af þessum sökum sé málaltilbúnaður stefnanda vanreifaður og kröfugerðin ódómhæf. Engin grein sé gerð fyrir því hvaða dagpeningar hefðu átt að koma til greiðslu, sem stoð ættu í kjarasamningi aðila og mið tækju af ákvörðunum ferðakostnaðarnefndar og reglum nr. 39/1992, en það kunni að stafa af því að ekki sé á því byggt af hálfu stefnanda að slíka dagpeninga hafi átt að greiða.

Stefndi byggir einnig kröfu sína um frávísun á því að kröfugerð stefnanda standi utan við gildissvið kjarasamnings aðila og engin rök séu til að fjalla um einstaklingsbundin ráðningarkjör fyrir Félagssdómi, en lögsögu hans beri að skýra þröngt. Málið varði ráðningarsamning sem Halla B. Reynisdóttir gerði við Flugmálastjórn, henni til hagsbóta. Samkvæmt lögum nr. 94/1986 geti málaltilbúnaður stefnanda ekki verið rekinn fyrir Félagssdómi þar sem ekkert sé fram komið um að Halla B. Reynisdóttir hafi gefið félaginu sérstakt

umboð til sóknar málsins, en málið sé ekki höfðað fyrir hennar hönd; varði engu að síður réttindi hennar og skyldur. Virðist mega ráða af stefnu að umboði Höllu til málsóknarinnar sé ekki til að dreifa. Stefndi telur því ekki heimild til að reka málið fyrir Félagsdómi á grundvelli 26. gr. laga nr. 94/1986.

Málskostnaðarkröfu sína styður stefndi við XXI. kafla laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. 65. gr. laga nr. 80/1938.

Rökstuðningur stefnanda gegn frávísunarkröfu.

Af hálfu stefnanda er þess krafist að frávísunarkröfu stefnda verði hafnað. Þá krefst hann einnig málskostnaðar í þessum þætti málsins. Telur hann kröfu sína nægilega ljósa, enda hljóði dómkraftan um viðurkenningu á rétti til greiðslu dagpeninga samkvæmt reglum sem birtar séu með skattmati ríkisskattstjóra, en ekki í því. Tilvísun í stefnu til þeirra reglna sé í raun óþörf og aðeins til glöggvunar. Efnisreglan í kjarasamningi sé ljós. Í þessu sambandi vísar stefnandi til dóms Félagsdóms nr. 6/1997. Þá mótmælir stefnandi þeirri málsástæðu stefnda að kröfugerð stefnanda standi utan við gildissvið kjarasamnings aðila og engin rök séu til að fjalla um einstaklingsbundin ráðningarkjör fyrir Félagsdómi, enda varði málið ráðningarsamning Höllu B. Reynisdóttir. Í kröfugerðinni sé vísað til greinar 5.7.1 í kjarasamningi aðila, sem kveði á um að dagpeningar vegna námskeiða, þjálfunar og eftirlitsstarfa skuli vera þeir sömu og hjá öðrum starfsmönnum ríkisins. Stefndi hafi neitað að greiða Höllu B. Reynisdóttur dagpeninga er hún dvaldi á vegum Flugmálastjórnar Íslands fjarri starfsstöð sinni vegna námskeiðs- og þjálfunarstarfa á Reykjavíkflugvelli og Keflavíkflugvelli og því hafi Flugmálastjórn Íslands brotið gegn grein 5.7.1 í kjarasamningi aðila og falli því ágreiningurinn undir valdsvið Félagsdóms, sbr. 3. tl. 26. gr. laga nr. 94/1986 um kjarasamninga opinberra starfsmanna.

Þá mótmælir stefndi einnig þeirri málsástæðu stefnda að umboð Höllu hafi þurft til málsóknarinnar og málið verði því ekki rekið fyrir Félagsdómi á grundvelli 26. gr. laga nr. 94/1986. Kveður stefnandi að málið snúist ekki um Höllu B. Reynisdóttur og ráðningarsamning hennar heldur skilning á ákvæði í kjarasamningi. Það leiði af eðli stéttarféлага og hlutverki þeirra samkvæmt lögum nr. 80/1938 og lögum nr. 94/1986 að ekki þurfi sérstakt málsóknarumboð einstakra félagsmanna þegar ágreiningur sé um túlkun og skilning á kjarasamningi.

Niðurstaða.

Stefnandi gerir þá dómkröfu „að viðurkennt verði að með því að neita að greiða félagsmanni stefnanda Höllu B. Reynisdóttur, dagpeninga samkvæmt reglum sem birtar eru með skattmati ríkisskattstjóra frá 10. október 1998 til og með 29. maí 1999, er hún dvaldi á vegum Flugmálastjórnar Íslands fjarri starfsstöð sinni vegna námskeiðs- og þjálfunarstarfa á Reykjavíkurflugvelli og Keflavíkurflugvelli hafi verið brotið gegn grein 5.7.1 í kjarasamningi Félags íslenskra flugumferðarstjóra og Ríkissjóðs.“

Grein 5.7.1 í kjarasamningi aðila hljóðar svo:

„Dagpeningar vegna námskeiða, þjálfunar- og eftirlitsstarfa skulu vera þeir sömu og hjá öðrum starfsmönnum ríkisins.“

Af hálfu stefnda er þess krafist að dómkröfunni verði vísað frá Félagsdómi vegna vanreifunar og þess að kröfugerðin sé óglögg, ódómhæf og ekki fallin til að leysa úr réttarágreiningi á einn eða annan veg, sbr. 25. og 80. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. 69. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur. Byggir stefndi meðal annars á því að engri efnisreglu sé til að dreifa í kjarasamningi aðila um rétt til dagpeninga samkvæmt reglum sem birtar eru í skattmati ríkisskattstjóra. Greiðsla dagpeninga lúti, auk ákvæða kjarasamnings, ákvörðunum ferðakostnaðarnefndar, sbr. reglur nr. 39/1992 um greiðslu ferðakostnaðar vegna ferðalaga á vegum ríkisins, sbr. auglýsingu nr. 569/1994 um breytingu á þeim reglum, svo og umburðarbréf og auglýsingar ferðakostnaðarnefndar. Reginmunur sé á eðli og tilgangi reglna um dagpeninga annars vegar við ákvörðun dagpeningafrádráttar við álagningu opinberra gjalda og hins vegar við greiðslu dagpeninga samkvæmt kjarasamningi og fyrrgreindum stjórnvaldsfyrirmælum ferðakostnaðarnefndar. Þannig sé ruglað saman rétti til dagpeninga og frádráttarheimild í skattskilum á móti fengnum dagpeningum, sbr. 1. tölul. A-liðar 1. mgr. 30. gr. laga nr. 75/1981 um tekjuskatt og eignarskatt, með síðari breytingum. Kröfugerðin sé því byggð á misskilningi um staðreyndir og villu um lagaatriði. Engin málsreifun liggi fyrir af hálfu stefnanda um reglur og ákvarðanir ferðakostnaðarnefndar. Þá sé engin grein gerð fyrir fjölda ferða, gistinátta eða ferðadaga.

Af hálfu stefnanda er þess krafist að frávísunarkröfu stefnda verði hafnað. Bendir stefnandi meðal annars á að dómkrafan hljóði um viðurkenningu á rétti til greiðslu dagpeninga samkvæmt reglum

sem birtar séu með skattmati ríkisskattstjóra, en ekki í því, eins og fram kom í málflutningi af hálfu stefnanda.

Í tilefni af framangreindum málatilbúnaði skal tekið fram að samkvæmt 1. tölul. A-liðar 1. mgr. 30. gr. laga nr. 75/1981 um tekjuskatt og eignarskatt, sbr. 2. gr. laga nr. 92/1987 um breyting á þeim lögum, eru útgjöld að hámarki móttækin fjárhæð ökutækjastyrkja, dagpeninga eða hliðstæðra endurgreiðslna á kostnaði sem sannað er að séu ferða- og dvalarkostnaður vegna atvinnurekanda og eru í samræmi við matsreglur ríkisskattstjóra frádráttarbær frá tekjum manna utan atvinnurekstrar. Samkvæmt 116. gr. laga þessara skal ríkisskattstjóri árlega gefa út reglur um mat á hlunnindum, sbr. 7. gr., og öðrum tekjum og frádrætti sem meta þarf til verðs samkvæmt lögunum. Það leiðir af þessum reglum að ríkisskattstjóra ber að setja matsreglur um frádrátt dagpeninga frá tekjum. Varðandi það tímabil, sem í máli þessu greinir, þ.e. 10. október 1998 til og með 29. maí 1999, giltu reglur um frádrátt dagpeninga og hliðstæðra endurgreiðslna í liðum 3.2.0. í almennum skattmötum ríkisskattstjóra tekjuárin 1998 og 1999 (framtalsárin 1999 og 2000), sbr. auglýsingar nr. 31, 4. janúar 1999 og nr. 16, 3. janúar 2000, er birtar voru í B-deild Stjórnartíðinda.

Í 6. og 7. gr. reglugerðar nr. 591/1987 um laun, greiðslur og hlunnindi utan staðgreiðslu, með síðari breytingum, eru ákvæði um dagpeninga, ferðapeninga og ferðakostnað. Þar er einvörðungu fjallað um skilyrði þess að slíkum greiðslum verði haldið utan staðgreiðslu, enda er reglugerð þessi sett samkvæmt 8. gr. laga nr. 45/1987 um staðgreiðslu opinberra gjalda, þar sem fjármálaráðherra er veitt heimild til að ákveða með reglugerð að ákveðin laun eða tegund launa skuli ekki falla undir staðgreiðslu. Í 6. gr. reglugerðarinnar er fjallað um skilyrði þess að halda megi utan staðgreiðslu dagpeningum og hliðstæðum endurgreiðslum á ferða- og dvalarkostnaði vegna launagreiðanda, enda sé fjárhæðin innan þeirra marka sem leyfist til frádráttar samkvæmt reglum ríkisskattstjóra, sbr. 1. tölul. A-liðar 1. mgr. 30. gr. laga nr. 75/1981. Í auglýsingum ríkisskattstjóra um skattmöt í staðgreiðslu eru reglur um viðmiðunarmörk dagpeninga og ferðapeninga samkvæmt 2. mgr. 6. gr. reglugerðar nr. 591/1987. Varðandi það tímabil, sem um ræðir í máli þessu, giltu reglur í 4. tölul. í skattmötum í staðgreiðslu á árunum 1998 og 1999,

sbr. auglýsingar nr. 16, 2. janúar 1998 og nr. 23, 4. janúar 1999, er birtar voru í B-deild Stjórnartíðinda.

Ljóst er að krafa á hendur vinnuveitanda um greiðslu dagpeninga verður ekki reist á skattmötum ríkisskattstjóra, hvorki almennum skattmötum né skattmötum í staðgreiðslu, enda eru skattmöt þessi stjórnvaldsfyrirmæli á sviði skattfrankvæmdar og lúta annars vegar að frádráttarheimild vegna dagpeninga við álagningu opinberra gjalda (almenn skattmöt) og hins vegar að viðmiðunarmörkum dagpeninga, sem halda má utan staðgreiðslu opinberra gjalda (skattmöt í staðgreiðslu). Í framangreindum skattmötum er engar aðrar reglur um dagpeninga að finna en þær sem varða skattfrankvæmd.

Samkvæmt framansögðu er dómkrafa stefnanda bæði byggð á röngum lagagrundvelli og með öllu vanreifuð með tilliti til þeirra reglna og ákvarðana sem við eiga, enda skortir alveg nákvæma skýringu á ágreiningsefninu með tilliti til reglna um greiðslu ferðakostnaðar vegna ferðalaga á vegum ríkisins og ákvarðana ferðakostnaðarnefndar samkvæmt umburðabréfum og auglýsingum nefndarinnar.

Kröfugerð stefnanda er þannig ekki dómhæf, sbr. d-, e- og f-liði 1. mgr. 80. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála, sbr. 69. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur.

Með vísan til þessa ber að taka frávísunarkröfu stefnda til greina. Stefnandi greiði stefnda 100.000 kr. í málskostnað.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Máli þessu er vísað frá Félagsdómi.

Stefnandi, Félag íslenskra flugumferðarstjóra, greiði stefnda, ríkissjóði Íslands, 100.000 kr. í málskostnað.